

Izhaja vsaki četrtek ob 11. uri popoldne. Rokopisi se ne a-
rajo. Ne frankovani
pisma se ne spre-
jemajo.
Cena listu znaša
za celo leto 4 krone,
za pol leta 2 kroni.
Za manj premožne
za celo leto 3 krone,
za pol leta 1 50.
Za Nemčijo je cena
listu 5 K, za druge
dežele izven Avstrije
6 K.
Rokopise sprejema
uredništvo v Gorici,
dvorišče sv. Hilarija
št. 6.
Tiskovna hiša
J. Gosar v Gorici.

PRIMORSKI LIST

Poučljiv list za slovensko ljudstvo na Primorskem

Naročnino in na-
znanila sprejema
upravnishvo v Gorici,
Semeniška ulica št. 16
Posamezne številke
se prodajajo v toba-
karnah v Šolski ulici,
Nunski ulici, na Jo-
sipa Verdujevem te-
kališču nasproti me-
stnemu vrtu in na
Korenjskem bregu
(Riva Corno) št. 14
po 8 vin.
Oglasi in poslanice
se računajo po peti
vrstah, in sicer: če
se tiska enkrat 14
vin., dvakrat 12 vin.,
trikrat 10 vin. Več-
krat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

Deželni hipotečni kreditni zavod.

Deželni odbor je razposlal v zadevi tega zavoda vsem občinskim zastopom v deželi naslednjo okrožnico:

Znano je, da ima kredit dandanašnji toli v javnem koli v zasebnem gospodarstvu odločilen vpliv.

Kedar je potrebno razširiti plodovito podlago kakoršnemusibodi gospodarstvu, da se pomnoži dohodki; kedar se namerava spremeniti ekonomično smer, ali v slučaju da je treba rešiti kako podjetje iz kritičnega stanja, tedaj se mora skoro v vseh slučajih zateči h kreditu v svrhu, da se dobi potrebna denarna sredstva, kajti le redkokdaj se ima za enaka nova začetja na razpolaganje nabrane in kapitalizirane prihranke.

Toda, ako primanjkuje v kakšni deželi kreditnih zavodov, tedaj se pokaže kredit nezadosten za gospodarske potrebsčine in je radi tega tudi skoraj vedno drag.

Tu je toraj zapreka, ki se upira vsakej inicijativi, kojej je namen, pomnožiti plodovitost gospodarstva.

To je toraj neposreden vzrok, da zastaja gospodarsko delovanje, to je zadržek splošnemu blagostanju, in to je neposreden činitelj bede. V današnjih časih vrlega napredovanja je treba namreč množiti, ako se hoče hraniti, in ako se hoče obdržati dober prostor, je treba napredovati.

Ako pa tvori omenjena draginja kredita v navednih slučajih oviro blagostanju, postane ta draginja pravi provzročitelj bede v takih slučajih, ko je kedo prav prisiljen zateči se h kreditu.

V takih okoliščinah, ki so pač vse drugačne nego da bi zamogle na novo okrepčati gospodarstvo, občuti kmalu oni, ki si je poiskal kredit, škodljive in včasih celo pogubonosne uspehe.

V sedanjih kreditnih okoliščinah je naša dežela žalibog poznala te uspehe v obeh oblikah, t. j. v obliki zapreke bla-

gostanju in v obliki provzročitelja ekonomičnega uboštva.

Naša dežela, ki je v vsakem oziru vže po naravi določena, da tvori jako važno središče kmetijskih pridelkov, životari ekonomično z velikim naprom, brez moči, zapuščena, nezmožna, da bi izvabila iz zemlje one zaklade kmetijskih pridelkov, ki bi jih lahko pridobila, ako bi jej ne primanjkovalo denarja, da bi zapričela po novih predpisih in na moderni način obdelovati zemljo in izkoristiti njene pridelke.

Obžalovanja vredni učinki tega pomanjkanja so se močno občutili, posebno v zadnjih časih, ko se je dozdevalo, da so se zarotili elementi v svrhu uničenja našega kmetijstva, ki je grozno trpelo vsled toče in vsled povodnji, dočim so trtna uš in drugi škodljivci okužili vinograde in je moralo ogromno kmečkega ljudstva gledati brezposelno in zbegano svoje uničene njive.

Pri takih razmerah se ni ganil, kedor je nameraval zboljšati si svoje gospodarsko stanje, in sicer radi tu pa tam nepremagljivih težkoč, ki so ga ovirale.

Kedor pa se je poslužil kredita, ker je bil vsled potrebe v to prisiljen, se je v kratkem času nahajal na slabšem nego prej.

Kar se je omenilo o kmetijskem gospodarstvu, velja tudi za trgovino in obrt.

Koliko nešteti trgovskih in obrtnih inicijativ bi se bilo sprožilo v naši deželi, — v koji je le malo obrtnije in trgovine — ako bi bilo mogoče dobiti potom kredita pod ugodnimi pogoji denar, ki je neobhodno potreben za vsako življensko podjetje.

Ta v glavnih potezah izražena premišljevanja, so dala povod, da se je ustanovil „Deželni hipotečni kreditni zavod“.

Ta zla odpraviti, je namen novemu zavodu; tu je polje, na kojem bode razvijal svojo delavnost v splošno korist deželi, on bode odrešenik in nekdanji sodelovatelj pri gospodarskem prospehu.

Da bode deželni zavod v veliki meri

zadostil tej dvojni nalogi, za to nam jamči vže temelj, na kojem je ustanovljen, t. j. pri tem zavodu ni najmanjše senca o kaki špekulaciji.

Vže iz tega vzroka je zavodu omogočeno, dajati našim kmečkim, obrtnim ali trgovskim pridelovateljem ona sredstva, ki so potrebna, da spravijo svoja gospodarstva v ravnotežje, ali da jih razširijo, in sicer pod kar možno dobrimi pogoji sē sedanjim ugodnim stanjem denarnega trga; dovolj je, ako se omeni, da zavodovo obrestno merilo je bilo mogoče postaviti na 4%.

Naravno je, da vsled konkurence se bode splošno obrestno merilo v deželi uredilo po merilu deželnega zavoda, tako da bodo uspehi zavodovi tudi posredno v splošno korist.

Deželni hipotečni zavod bo le pa prvi, ki bo v naši deželi upeljal zistem stopnjevalne, četudi počasne amortizacije.

Obveznost amortizacije bode imela, četudi v majhni meri, to dobro posledico, da bode učila posojiljemnike previdnosti in varčevanja, ker jih bode prisilila, da porabijo vsako leto del svojih prihrankov za ugasnitev zajetega posojila.

Na ta način odpade navada časno nedoločenih hipotek, koje prehajajo od roda na rod skozi stoletja skupno z dotičnimi stavbami in zemljišči.

Za vsako hipotečno posojilo, ki ga dovoli deželni zavod, bode onega dne, ko se sklene pogodba, vže natančno določen tudi dan konečne ugasnitve; in ta ugasnitev se bode vršila dovolj dolgo časa in pod najugodnejšimi pogoji. — Dovolj je, ako se pomisli, da, če se doda 4% obrestim še 1/2% amortizacijski delež, in ako se plača toraj letni donesek po 4 1/2% za izposojeno glavnico in potem še malenkosten upravni prispevek, bode mogoče poravnati vsak dolg v dobi približno 54 1/2 let.

Uvaževaje toraj dobroto, koje ima prinesiti deželni hipotečni zavod naši deželi, in z namenom, da bode seznało za te dobrote vse prebivalstvo v deželi, — naroča se občinskemu zastopu, da obvesti

o vsebini te okrožnice na primeren način občinarje, naznanivši jim ob enem, da se je deželni hipotečni zavod z današnjim dnem za opravila redno odprl.

Kaj je vzrok očitnemu hiranju našega naroda na Koroškem.

Gosp. dr. Brejc je govoril na javnem shodu na Ročici na Koroškem tako-le:

Navadno se vso krivdo zvrtač kratkomało na nasilno postopanje nacionálnih in liberalnih nemških sodeželanov in na nasprotovanje ali vsaj brezbriznost v nemškem duhu vladajočih javnih oblastij. Ne odrekam opravičenosti teh očitanj, vendar po mojem mnenju to niso edini, pa tudi ne glavni vzroki našega propadanja. Vlada in način vladanja je gotovo mogočen faktor v razvoju vsakterega naroda; pravična vlada, ki ima vrhu tega razum za narodove potrebe, ohranja narod in pospešuje njega napredek. Vendar vsega, kar narod za svoje življenje potrebuje, mu tudi najprijaznejša vlada dati ne more. Narod si mora tudi sam pomagati! Narod, ki čaka samo na pomoč od zunaj, je podoben beraču, ki bi si še sam lahko košček kruha prislužil, pa rajši čaka na milosrčnost drugih, pri tem pa gladu umira.

Naša naloga mora biti, organizacijo slovenskega naroda na Koroškem obrniti na pot samopomoči. Mi ne bomo pozabili vlado in merodajne faktorje sploh ob vsaki priliki z največjim povdarkom opozarjati na njih dolžnost, uverjen pa sem, da bomo tudi od vlade tem več dosegli, čim večja bo naša intelektualna, gospodarska in politična moč, ki si jo sami iz sebe ustvarimo.

Zveza gospodarskih zadrug in njih revizija.

(Dolge)

§ 10. Pregledniku, v kolikor, če ga je postavila kaka zaveza, vprašanje njegove odškodbe ni urejeno drugače, gre

LISTEK.

Skalnica.

Psalmi v čast M. D. svetogorski.

VI.

Skrivnostna roža.

Iskala sem jo, ki jo moja duša ljubi.
Po visoki pesmi 3. 1.

Ko po rosnih hribih pasla sem drobnico,
marsiktero utrgala sem cvetlico.

Pa so mi dejali večkrat dobra mati:
„Rožico skrivnostno najdi, otrok zlati!“

In iskala sem, povsod popraševala,
da-li raste kje skrivnostna roža zala?

Prehodila sem doline in planine,
pripognila se za grme in pečine;
po vrtovih in po travnikih sem bila,
ob studencih in potokih sem hodila;
a nikjer je nisem mogla naleteti,
dasi bila skoraj sem pri vsakem cveti.

Danes pa je bila meni sreča mila,
danes sem skrivnostno rožico dobila!

Na ravnici vrhu Skalnice zelene
v rahli zemljici skrivnostna roža žene.

Vsadir jo v samoto je nebeški Oče,
sam On daje žarke Jej oživljajoče.

Stokrat sem nagnila na njo se ljubeče,
stokrat poljubila v lice jo rudeče!

Egidij.

Moja hoja na Krn.

(Piše turist Vozirad.)

(Dolge.)

V Smastih sem izstopil s svojim znanecem. Vesele, zabavne vožnje je bilo konec. Treba je bilo zdaj stopiti v hrib, in sicer za tisti večer sem se bil namenil do Libušenj. To ni daleč; a človek, ki hoče priti na Krn, mora v začetku varčevati s svojimi močmi. O nekem Smaščanu, po domače mu pravijo „Lejer“, sem slišal, da je nekoč nesel s Krna neko gospodično, ki je bila opešala na poti. Ali jo je nesel v kakem košu ali kako drugače, ne vem, gotovo je le, da jo je nesel. Ta gospodična gotovo ni bila prej preračunila svojih telesnih moči; poleg drugih moških spremljevalcev je bila gotovo previsoko cenila turistovsko zmožnost svojih gospodskih nožic. Sicer se gledé turistike nikakor nočem postav-

ljati v isto vrsto s slabotnim spolom; a vendar modro se mi zdi, učiti se sploh iz izkušnje drugih ljudi. Konečno pa — na strmih poteh oslabi lahko vsak!

In šla sva dalje s svojim znanecem proti Libušnju. Bilo je vroče, potila sva se oba; a jaz še bolj. Nad Smastmi pri „Piškavem vrtu“ sva se ustavila in se ozrla na okrog po okolici. Na nasprotni strani se je mogočno dvigal Matajur s svojim visokim spomenikom na vrhu. Lepo se je razložil v nebesni jasnini, ki se je širila za njim. Zamislil sem se nazaj. Bil sem poleg, ko so ob začetku tega stoletja blagoslovili ta kameniti spomenik na Matajurju v čast Kristusu Odrešeniku. Bilo nas je na vrhu takrat kakih 10.000 ljudi. Lepa, krasna slavnost, nepozabna, le žal, da je bil ta dan tako meglen, da ni bilo nikamor nobenega razgleda! Od slovenske in laske strani so bili prihiteli ljudje na ta visoki mejnik italijansko-avstrijske zemlje, v bratski krščanski edinosti so se ob tej slovesnosti poklonili svojemu Izveličarju. Slovenski zbori so se mešali z laškimi, glasni „evviva“ so se družili z mogočnimi „živio“-klici, Slovenec je lomil kruh z Italijanom, Italijan je pil s Slovencem,

ena godba je navduševala oba. In vse to v taki slogi, da sem takrat dejal: tukaj na Matajurju je za danes rešeno narodnostno in socijalno vprašanje. Ali bi bilo to moglo trajati dolgo? Pustimo to, ne kalimo si lepega spomina z mračnimi mislimi; — ta dan je bil res lep krščanski praznik.

Spomin na mojo nekdanjo hojo na Matajur me je bil poživil, čvrsteje sem korakal čez „Kras“ na Libušnje. Moj sopotnik je bil bolj razpoložen za politiziranje. No, nič čudnega v naših sedanjih razmerah. Komur je mar sreča in blaginja slovenskega naroda, ne more molčati v očigled bratomornega boja, ki ga bije ravno sedaj naš slovenski narod na Goriškem! Tako majhen je ta narod, a tako velik v prepiru! Gorje mu, kdor je bakljo razdora zagnal medenj! S pečetom Judeža na čelu se mu je potepati po svetu, dokler tudi njega ne zadene zaslužen konec. Nesrečen kraj, kjer je tekla zibelka takemu človeku!

Postala sva. V dolini je ležal pred nami v svitu popoldanskega solnca trg Kobarid. In zrla sva vanj molče in molče sva se umela...

Ali bo ta bratomorni boj med nami

pravica do povračila gotovih potroškov in do plačila za njegove storitve po meri potrebne zamude časa.

Ako ni sporazuma, naj pregledne stroške ustanovi s § 2, odstavkom 2 določeno oblastvo ter v plačilo naloži za drugi (društvo).

§ 11. Ako se ni ravnalo po predpisih, obseženih v §§ 6 in 8, naj to s § 2, odstavkom 2 določena oblastva kaznujejo z nerednostnimi kaznimi od 20 K do 200 K.

Te nerednostne kazni gredo v siromaški zalog tistega kraja, kjer ima zadruga (društvo) svoj sedež.

§ 12. Preglednik je dolžan v tajnosti hraniti opravilne in obratne razmere, za katere je zvedel o pregledu. Samo v kolikor so te razmere predmet očitavanja preglednikovega, se sme o njih razpravljati v preglednem poročilu.

§ 13. Vsa na podstavi tega zakona sestavljena pregledna poročila, vloge in namani z njih prilogi vred, so pristojbin in kolikov prosta.

§ 14. Pridobitne in gospodarske zadruge, ki so prijele podpore ali posojila iz deželnih sredstev ali iz kake posejevalne blagajnice, katere je na podstavi deželnega zakonarstva pod nadzorom deželnega odbora, ali iz kake druge temu nadzoru podrejene imovine, dalje pridobitne in gospodarske zadruge, katere se po svojem ustavu podvržejo pregledu po deželnem odboru, podstojajo pregledu deželnega odbora, ako in dokler si on svoji to pravico.

Na te pridobitne in gospodarske zadruge se ne uporabljajo določila o postavi sodnega preglednika (§ 2, odstavek 2), o naznanilu trgovinskemu sodišču, da se je opravil pregled (§ 7, odstavek 1), slednjič o sodni ustanovitvi in izterjanju preglednih stroškov (§ 10).

V ostalem veljajo določila pričujočega zakona zmisloma tudi glede pregledov, ki jih opravijo odposlanci deželnega odbora, s to premembo, da naj po deželnem odboru postavljeni preglednik svoje poročilo poda po deželnem odboru.

Da uveljavi to oprostitev, naj deželni odbor pristojnemu trgovinskemu sodišču v enem mesecu po tem, ko je zadobil moč ta zakon, imenuje svojemu pregledu podrejene pridobitne in gospodarske zadruge.

Kake nastale premembe je nemudoma naznaniti trgovinskemu sodišču. (Dalje pride.)

Politični pregled.

Protest proti vladi. — Po celi Avstriji se oglašajo občinski zastopi proti odredbi vojnega ministerstva, ki pridružuje vojaške tretjeletnike pod orožjem. A vlada se za vse skoro gotovo ne bo zmenila, ker v Avstriji je taka ustava, da ministerstvo s pomočjo § 14. vlada lahko tudi proti parlamentu. A vlada mora slišati, da so se avstrijski narodi vladanja proti ljudstvu naveličali. Nobenega občinskega zastopa naj ne bo tudi na Slovenskem, ki bi se ne pridružil takim protestom.

Nižjeavstrijski deželni zbor. — Dne 14. t. m. je stavil dr. Lueger v nižjeavstrijskem deželnem zboru nujni predlog, s katerimi se vlada pozivlje, naj

kdaj končal? Ali naj izkrvavi naš narod v tem boju? Od njega samega je to odvisno. Kdor sam sili v propad, njemu ni rešitve! Ali naj bo to usoda našega naroda? Ne, zmagala bo zopet dobra krščanska stran našega naroda, začel bo tudi on zopet sam s svojo lastno pametjo misliti in otrese se bo liberalnih laži-voditeljev, ki ga brezdušno tirajo v propad. Združil se bo zopet na tradicijah svojih pradedov in odločno bo branil proti narodnimizdajcem njih svetlinje. Tako bo združen preko narodnih dušmaninov korakal naproti svoji boljši prihodnosti. Le hoteli je našemu ljudstvu, da zmaga, in zmagalo bo! Kje si, veliki dan bratske sloge goriških Slovencev? O, pridi skoro, napoči skoroti!

Pot in politika sta mene in mojega tovariša ugrela. Nič čuda, da sva vroča dospela na Libušnje. A nič zato. Najin dobri prijatelj Janez naju je gostoljubno sprejel, in reči moram, dobro je nama bilo bivati na Libušnjem. Do noči se nas je bilo tamkaj zbralo z raznih strani več dobrih znancev, in v resnih in šaljivih pomenkih nam je le prehitro pretekel prelepi večer. Še bi bili radi bivali skupaj, a morali smo k počitku, da jutri čvrsto nastopimo pot — na Krn. (Dalje pride.)

prekliče svojo naredbo glede vojaških tretjeletnikov in naj takoj skliče državni zbor. Med debato je izjavil ces. namestnik, da zadeva spada v izključni delokrog državnega zbora in da v tej zadevi dež. zbor ni kompetenten.

Ogrska kriza. — Cesar je odpotoval iz Budimpešte ter se podal k vojaškim manevrom v Galicijo. Položaj na Ogrskem je še vedno jako kritičen. Cesar noče baje pravič slišati o zahtevah ogrskih opozicijonalcev glede vpeljave madjarščine za poveljništveni jezik pri ogrskih polkih. Ogrska kriza ostane torej v sedanjem stanju do zvrška vojaških vaj in pa do odhoda nemškega cesarja z Dunaja, kamor pride 18. t. m. Cesar se ne povrne več v Budimpešto, dokler se ne reši ogrska kriza, marveč se bodo dotični pogovori vršili odslej na Dunaju!

Rusija in ogrska kriza. — Iz Petrograda poročajo: Neka oseba na ruskem dvoru se je izrazila proti nekemu diplomatu, da bo ruska vlada porabila ves upliv, da Madjari ne dobe madjarškega jezika v vojski. S tem bi prišli Madjari do neodvisnosti in pridobili bi si nadvladje nad vsemi ogrskimi narodi, kar bi pa dalo povod večnim nemirnim in ustajam na Ogrskem ter bi sosednje države vznemirjalo. Zato je Rusija nasprotna. Dotična oseba je rekla: „Rusija je že enkrat naklestila Madjare in če jo bo Avstrija poklicala na pomoč, potolče jih tako, da ne bodo mogli nikdar več vstati“.

Brezvestni minister Beust. — Poročali smo, da vojna uprava že računa z možnostjo, da zakon o naboru novincev ne bo vsprejet na Ogrskem niti do novega leta. Ker pa preko tega termina ne morejo obdržati tretjeletnikov, pa mislijo v spopolnjenje vojske pozvati pod orožje nadomestno rezervo. V konjištvu in topništvu pa — ki nimata nadomestne rezerve — pozovejo rezerviste. To vest prinaša sedaj „Prager Tagblatt“ in jo potrja tudi „Zeit“. Lepa se nam piše! Koliko gospodarskih in socialnih interesov bi bilo krvavo zadetih po taki odredbi, tega ni treba niti praviti. In vse to vsled tega, da so bili Nemci v letu 1867. zločinsko brezvestni v svoji strankarski sebičnosti in da je bil tedanji minister Beust — zopet Nemec! — zločinsko brezvesten, ko je sklepal nagodbo z Ogrji in dremal v fotelju — tako trde sodobniki njegovi povsem apodiktčno — ko je stavljaj svoje ime na one dokumente, katerih nekatere niti prečital ni. Če to ni bila brezvestnost, potem moramo priznati, da sploh ne vemo, so li državni sploh navezani v kako vestnost do države, kateri služijo in čije interese braniti so dolžni po storjeni prisegi.

Cesar na velikih vajah v Galiciji. — Na potu k velikim vajam konjic v Chlopi je došel cesar tja v poned. predpoludne in je bil na kolodvoru svečano vsprejet. Med vožnjo na namestništvo je množica viharno pozdravljala cesarja. Cesar se je udeležil službe božje v maloruski in rimsko-katoliški katedrali. Na to je vsprejemal deputacije. V odgovoru na nagovor deželnega maršala Badenija, je cesar izrazil svoje zadovoljstvo na tem, da so deželni zastopniki prešinjani od spoznanja, kaj je neobhodno potrebno za red v državi, nje razvoj, in za moč monarhije na zunaj, ter da se ne plašijo žrtev, ki jih morajo vsi nositi za skupni blagor. Vlada je povdarjal, da je vzravnaje narodnih in socialnih nasprotstev najlažje doseči po trajnem prizadevanju deželnega zbora na polju pozitivnih nalog.

Vojaške vesti. — Umirovljeni so bili feldmaršallajtnanti bar. Pietreich, Hoffmann in Tomić in general baron Schrenck. Naslednik barona Pietreicha, ki je bil predsednik najvišjega vojaškega sodišča, postal je feldmaršallajtnant pl. Plentler, dosedaj predsednik višjega vojaškega sodišča. Njegov naslednik pa je postal feldmaršallajtnant Huber. Poveljnik 55. brigade v Trstu, generalmajor Franc Konrad pl. Hotzendorf, postal je zapeljnik 8. divizije pešcev na mesto feldmaršallajtnanta Hafferja, ki je bil premeščen k zapovedništvu 14. vojaškega kora.

O prilliki prihoda nemškega cesarja na Dunaj. — Vojaštvu, ki bo tvorilo špalir od kolodvora pa do cesarskega dvorca o prihodu nemškega cesarja na Dunaj, bode zapovedoval prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand. Za tak špalir se bode potrebovalo 28 batalijonov pešcev, osemnajst eskadronov konjnikov in deset topničarskih baterij.

Dogodki na Srbskem. — V Srbiji se je začela štrana čudno mo-

tati. Prišli so na sled častniškim zarotam in so tudi že mnogo častnikov aretirali ter jih privedli v Beligrad. Ti zarotniki zahtevajo od kralja, da kaznuje morilce kralja Aleksandra in kraljice Drage. V Nišu stoji baje na strani zarotnikov tudi vse vojaštvo, in časniki poročajo, da se namerava vojaška posadka v Nišu napotiti se proti Beligradu, da bi kralja prisilila, da kaznuje morilce ali pa da se odpove kroni. Do sedaj se niso uresničila ta častniškarska poročila ali splošno je mnenje, da ni izključeno, da bi se srbska armada ne razdelila v dve stranki, kar bi bilo za Srbijo vsakako osodepolno. Kralj Peter I. dal je baje straže v konaku podvojiti.

Bolgarski knez v strahu. — Iz Sofije se poroča, da so v letovišču kneza Ferdinanda uvedli jako ostre naredbe za varnost knezovega življenja. Iz garnizije Varna je prišel stražit grad večji vojaški oddelek. Vsacega, kdor stopi v grad, natančno preiščejo.

Macedonski dogodki. — Te dni je bilo odposlanih v okraja Kirk-Kilissee in Sadyk 28 batalijonov vojakov in šest baterij pod poveljništvom Sadiak-paše. Na potu iz Drinopolja v Kirk-Kilissee so turški vojniki doprinali strašne grozovitosti. Turški vojniki zažgali so namreč več vasij. V dveh vaseh obglavili so 200 Bolgarov v navzočnosti njih sorodnikov.

Danes ne dvomi nikdo več o tem, da stojimo pred turško-bolgarsko vojsko. Celo na Dunaju in Petrogradu, kjer so bili dosedaj v tem pogledu jako optimistični, prišli so do prepričanja, da je vojska neizogibna. Nekateri listi so celo priobčili vest, da so odplule iz Pulja štiri vojne ladije v turško vodovje, kar pa ni res, dočim je pa resnica, da se zadnje dni nekatere naše vojne ladije šele pripravljajo na odhod. Nekaj francoskih vojnih ladij pa je že odplulo proti Solunu, ker je francoski konzul francosko vlado obvestil, da se je zopet bati novih dinamičnih atentatov.

Z Dunaja poročajo, da se snujejo v Črnigori ustaške čete za Macedonijo. Jedna takih čet, broječa 500 mož, se nahaja baje že v Macedoniji. Vsem Črnogorcem, ki so v stanu nositi orožje, se je razdelilo po 1000 patron, ki so došle iz Rusije.

Dopisi.

Iz Kobarida. — Osupnila nas je vest, da dobimo zopet laškega davkarja. Govori se, da pride na to mesto neki Tassini, mož, ki ne ume našega slovenskega jezika. Že ob odhodu prejšnjega davkarja, Zanella, smo izrekli željo in upirali na merodajne činitelje, naj nam poskrbijo v prihodnje slovenskega davkarja. Je to pač samo ob sebi umevno, ko je kobarški okraj izključno slovenski okraj. In zdaj tako presenečenje, tako preziranje slovenskega prebivalstva. Mi najodločneje protestujemo proti imenovanju laškega davkarja za Kobarid in iznova pozivljamo odločujoče činitelje, da preprečijo prihod tega laškega uradnika v naš trg! Protestujemo in zahtevamo Slovence! —

V Kobaridu podirajo slavnoznano Pagliaruzzi-jevo hišo. Sezidali bodo tam novo poslopje, v katerem se nastanijo občinski urad, čitalnica in posojilnica. Novo poslopje obeta biti kras našemu kobarškemu trgu.

Grahovo, dne 14. sept. — Vže dolgo časa se ni nobeden od nas oglasil v Vašem cenjenem listu; pa kako tudi, ko smo imeli toliko dela na polju, delavce pa pri „ajzenponu“! Zato prosimo cenjene čitatelje „Prim. Lista“, da nam malomarnost oprostite. Sedaj pa, ko je minulo najnujnejše delo na polju ter bode tudi nam mogoče baviti se s politiko in drugimi takimi stvarmi, sporočimo tudi iz naših krajev kaj „Prim. Listu“. Potreba bode povprašati občinsko upravo, ali misli kaj na kisle kumare? Dalje bo treba pogledati, kako delajo pri nas železnico, in slednjič še to in ono. Seveda, to ne bode vsem prav, pa kdo more vsem ustreči! Ako molčimo, čujemo glas, češ: „pa smo jih le dali“. Ako katero rečemo, upijejo nekateri, da smo „šuntarji“. Nekdo pa se je celo izrazil, da „Prim. List“ laže, obrekuje itd.; a vkljub tako ostrbi solbi dobiva vedno več prijateljev.

Železnico delajo sedaj na celi črti; posebne nesreče se do sedaj niso dogodile. Podjetje, kakor se čuje, se precej ozira na domače delavce; največ je Slovencev in Hrvatov, prav malo pa je

Italijanov Med Grahovim in Hudajužno bode sedem mostov in štiri predori, med njimi bo eden dolg blizu 900 m; pri vseh teh že delajo.

Za danes dovolj; o drugi priliki zopet kaj, ako bo g. urednik dal kakšen kotichek v „Primorskem Listu“.

Branimir.

Iz Podmelca. — Ko je bila potrjena bohinjska železnica, smo težko pričakovali začetka; ali sedaj ko vidimo, kako je in kakšni ljudje prihajajo, naveličali smo se že tega hrupa. Večinoma so Hrvatje in Italijani. Od Italijanov se sliši večkrat zasramovanje našega jezika, kar ni nobeno čudo, ako se pomisli, kdo tako govori. — Bali smo se, da nam delavci vse poberejo po polju in po njivah, a do danes nismo še zasrčili pri takem delu ubogega delavca, pač pa take osebe, o katerih bi se ne smelo niti misliti kaj takega. Nek pisar v Podmelcu in neka ženska na Ilovici sta ob 9 uri zvečer zelena jabolka klatila in spravljala. Kam sta jih nesla, ne moremo vedeti. Tudi nekaterim dekletom in nekaterim gospodičnam bi svetovali, naj bi se bolj izogibale tujcev, bodisi kakeršnih koli. Toliko v blaghoten opomin.

Domačin.

Št. Viškagora. — „In spet se oglašajo jih sto, kdo nam županil pač bo?“

Imeli smo volitve starešinov pred meseci, kmalu po končanej zimi. Izbirali in izbrali smo 18 starešin. Delali smo rekurze in jih odbijali. Zmagala je po večini stranka Kapezarjeva-napredna v prireditvah plesnih venčičev in v oštarijah — a počasna v volitvi župana. Mi bi imeli radi gospodarja komunskega, ki bi rešil mogoče tudi neke ostale komunske račune. Čudno, da c. kr. glavarstvo ne poskrbi za volitev župana! Eden, ki bi bil tudi rad župan.

Iz Otaležna. — Minuli teden smo imeli tu misijon, katerega so vodili č. oo. lazariisti iz Ljubljane. Udeležba je bila precej obilna. Dal Bog, da bi se poznali tudi blagodejni sadovi. Corkev naša je zares prostoren in krasen hram božji — za kojega vsa čast Otaležanom. Zato bi bilo pa še dobro, da bi tudi njih srca gorela v čast božjo. Naša priročna zahvala gg. lazariistom in tudi našemu vnetemu dušnemu pastirju, ki nam daje prilike dovolj, da bi poskrbeli tudi za svoje duše. —

Iz Boveca, 7. septembra. — Gledé dveh dopisov v „Primorskem Listu“ in „Soči“ radi moje škode pri požaru izjavljam sledeče:

1. Podpisani je prejel od zavarovalnice povrnjeno vso škodo, kolikor je je zaračunal. Odobilo se mu je 90 K za pogorele jestvine in pijače, ker niso bile v policii specificirane, torej ne zavarovane. Besede Ant. Straussgilla niso prišle pri odškodnini v pošte.

2. Trditev dopisnika v „Primorskem Listu“, da zahtevajo zavarovanci, naj Straussgill kot zastopnik banke odstopi, je ovržena s podpisano izjavo v „Soči“, da so zavarovanci z njim zadovoljni.

3. Če sem rekel Straussgillu v začetku, da nimam škode, nisem rekel v tem smislu, da nimam nobene, tudi nisem s tem odrekel se svoji pravici zaračunati si škodo, če bi jo pozneje našel. Koliko škode imam, vem jaz, ki sem lastnik svojega blaga; da sem pa škodo res imel, priča sta g. nadučitelj Bratina in njegova gospa, pri kojih sem imel blago shranjeno. Ona sta mi pomagala sestaviti zaznamek in me na marsikako škodo opozorila, ki je jaz nisem zapazil.

4. Pripravljen sem ves denar dati nazaj, če se mi dokaže, da nimam te škode. Če bi bil jaz tako lačen denarja, ne bil bi vlačil svojega blaga iz goreče hiše in si z vzdigavanjem težkih omar kvaril zdravja. Kar sem rešil, sem zavarovalnici rešil. Sicer pa vse moje blago je shranjeno v Solkanu in nič nimam proti temu, če se škoda od strani zavarovalnice še enkrat ceni.

Šorli Peter kaplan.

Iz Trente. — Vže parkrat so bili letos tu hudi nalivi; konec julija je cesto do Soče na 8 krajih pravcato raztrgalo in popolnoma odneslo. Komaj so jo malo popravili, jo je vže spet nov naliv deloma pokvaril.

Zdaj pa divja nenavadna, grozna nevihta vže tretji dan; vihar je tak, da ga ne pomnijo takega niti stari ljudje; zlasti v nedeljo in po noči je tako strahovito razsajal, da ni bilo mogoče zatis-

niti očesa: strehe, ako niso prav dobro in močne, je kar raznašal in marsikatero hišo in hlev je do cela razkril. — Ljudje nimajo drugega opravila, kakor strehe popravljati, in za tem pridejo na vrsto plotje, ki leže kar vprek.

Vojvanski vihar je drevje kar ruval in nešteto dreves leži na poteh, ob vodi in po gozdu podrtih. Hudourniki drve kakor zbesneli po strmih gorskih žlebovih in koritih navzdol z velikanskim šumom in gromenjem razpenjeno vodovje, ter se bolj polne itak vže nenavadno narasle potoke in Sočo, ki se je dvignila v dveh dneh za 1½ m, in to komaj ½ ure od izvira.

Še le v ponedeljek zjutraj, je uničujoči vihar odjenjal, a južno vreme in dež je še le danes, torek o poldne, ponehal, ko je gore na krog pobelil sneg.

Novice.

Imenovanje. — Nar. ni minister je imenoval suplenta Hermana Ch. p. pulinija v Trstu provizoričnim glavnim učiteljem na ženskem učiteljskem v Gorici.

Smrtna kosa. — Umrli je 5. t. m. v Gorici c. kr. pošni uradnik Josip Skolaris, rodom iz Vipolže, v 46. letu življenja; na Hrvaškem pa znani stavbeni podjetnik Anton Lončarič, ki je med drugim delal cesto med Kobaridom in Trnovem. Naj v miru počivata!

Za slovensko sirotišče v Gorici oziroma za kat. društvo detoljubov so darovali: P. n. I. Zornik 2 K, Ana Keber 1 K, Uršula Lutman 48 vin., Ana Copič 48 vin., Anton Žizmond 50 vin., A. K. v Kozani 1 K.

Bog stotero poplačaj!

Šuklje izvoljen! — V četrtek se je vršila dopolnilna državnozborna volitev v okraju Ljubljanska okolica-Vrhnik-Višnja gora Ribnica-Velike Lašče-Litija. Izvoljen je bil sijajno kandidat katoliško-narodne stranke dvorni svetnik g. Fran Šuklje. Volitev se je izvršila brez volilnega boja, ker se nasprotniki na volišču niti pokazati niso upali. Liberalci še kandidata niso mogli dobiti. Ta okraj je zopet pokazal, da ostane nepremagljiva trdnjava katoliško-narodne stranke.

„Soča“ in romarji. — „Soča“ jako skrbe žepi slov. romarjev, češ, da toliko denara po nepotrebnem za božje poti potrosijo. „Soča“ ali njena „burja“ je preračunila, da je romanje 1000 kranjskih romarjev v Oglej in na sv. Goro stalo povprečno 40.000 K!!! Mogoče, ako bi na potovanju plesali in pijančevali, kakor naprednjaki na plesih in veselicah. Koliko da so zapravili udeleženci pri ajdovski veselici, kojih je bilo približno 3000, tega „Soča“ ni povedala, ker je imela sama lep dobiček za tiskovine iste veselice. Pa pustimo. Mi nismo nasprotni pčšenim veselicam, pa tudi „Soča“ naj pusti poštene slov. romarje pri miru, kajti vsak ima svoje veselje, eni do veselice, drugi pa do romanja na božje poti. „Soča“ bi rada, da bi nikdo ne šel na božjo pot, marveč le na veselice, katere naj bi naše ljudstvo prirejalo makar vsak drugi dan. Seveda plakate, vzporedne, vstopnice itd. tiskati bi morala le „Goriška tiskarna A. G.“, kajti inace bi bile v očeh „Soče“ tudi take veselice v „Sočinih“ očeh potrata časa in denarja. Pod narodnim napredkom razume „Soča“ le to, kar polni žep njenemu lastniku. Vse drugo je zgolj potrata. Sicer pa je vsem dobro znano, da boli naše romarje manj glava po romanju, nego pa boli glava naprednjake po njih veselicah in ravno isto je tudi gledé žepov.

Na pol pečen kruh v novi židovski pekarni. — Tukajšnji „L' Eco del Litorale“ piše, da je tukajšnja zdravstvena komisija pred nekaj dnevi konfiscirala v prostorih nove pekarnice okoli 25 kvintalov na pol pečenega kruha. Komisija je takoj ukazala pokvarjeni kruh popolnoma sežgati.

Pač dobro je, da vemo vsaj nekaj o tej pekarni in zato pišemo tudi v našem listu, da bodo meščani vedeli, kakšen kruh se tu peče.

Kruh ni bil dobro pečen; našli so v sredi celo surovo testo. Peč so razgrela s pomočjo električnih cevi, skozi katere je le malo vročine prišlo do kruha, ker se je vročina ustavljala v ceveh. Zunanaj je vse krasno, znotraj pa je vse surovo; tak kruh je zdravju škodljiv.

Javen ljudski shod priredi akademično ferjalno društvo „Adrija“ v Gorici dne 20. t. m. na Dobravem obč.

Biljana v Brdih po popoldanski službi božji. Na dnevnem redu bode razpravljanje o slovenskem šolstvu. Rojaki iz Brd in drugih bližnjih krajev! Prihitite vsi na ta shod, da bode ta shod veličastna manifestacija za naše kulturne potrebe. Povejmo glasno in odločno našim nasprotnikom, da zahtevamo za se isto, kar imajo drugi večji narodi. Posebno glasno bodi protest proti vsiljevanju „Leginij“ šol na slovenskih tleh. Na ti-soče glasov slovenskega ljudstva naj odločno pove vsem našim nasprotnikom, da zahtevamo za se slovensko ljudsko šolo, slovenske srednje šole in slovensko univerzo — vse slovensko!

Vedno lepše. — Vedno lepše postajajo namreč razmere na vip. železnici. Pri-tožbe o nedostajanju števila osebnih železniških vozov so vedno gostejše. Ni ga skoro vlaka, da ne bi morali potniki stati ter se po vozovih gnjesti, ker nimajo prostora, da bi sedeli. Celo na stopnicah si morajo potniki poiskati prostora, o čemur smo se zadnji četrtek prepričali. Kdo bode kriv, ako se dogodi kaka nesreča?! Sicer pa je pri nas že tako. Dokler se nekaj oseb po krivdi železniške uprave ne ponesreči, ni pričakovati, da bi se poklicani činitelji zmenili za naše pri-tožbe. Kaj komu mar za nekaj slov. par. Vse drugači je seveda, ako se kakemu nemškemu ali pa laškemu čifutu samo jeden las skrivi. Mi bi sicer ničesar ne rekli, ako bi se ob navadnih dneh in nepričakovano dogodilo, da bi bil naval potnikov tak, da bi ne našli na kaki manjši postaji vsi dovolj prostora za sedeti. Ali da se dogaja to celo na take dni, ko mora železniška uprava že naprej pripravljena biti na veliko število potnikov, kakor se je to dogodilo na Mali Šmaren v Ajdovščini, ko so se ljudje vračali iz Loga, to je pa skrajno brezobzirno. Na Mali Šmaren je ostalo namreč v Ajdovščini nad 200 oseb, ki bi se rade peljale po železnici in 50 oseb ni dobilo celó prostora, čeravno so si že priskrbele vozne listke. Da so bili ti ljudje skrajno ogorčeni, ter da so dajali svoji jezi duška, to je popolnoma umevno. Nekateri trdijo, da sta bila v Ajdovščini takrat še dva voza na razpolaganje, ter da bi se bila lahko priklonila k vlakcu; drugi pa pravijo, da ni bilo na razpolaganje nobenega voza in da ni hotelo ravnateljstvo državnih železnic v Trstu pravočasno oskrbeti za ta dan zadostnega števila železniških voz, akoravno se je za to obratno vodstvo v Ajdovščini o pravem času oglasilo. Bodisi temu pa tako ili onako, ostane vedno neovržno dejstvo, da so take razmere na vipavski železnici skrajno škandalozne in da je skrajni čas, da se odstranijo. Kakor čujemo, je imela vipavska železnica zadnji mesec nekaj tisoč kron več dohodkov nego sta jih imeli istrska železnica Trst-Poreč in pa furlanska železnica skupaj. In vendar kako skrbi železniška uprava vse drugače za komoditeto potnikov na imenovanih dveh železnicah nego pa za potnike na vipavski železnici. Seveda se vozijo po omenjenih dveh železnicah večinoma le Lah, dočim se vozi po vipavski železnici skoro izključno le slovenska para, ki ni za drugo, po mnenju naših odločujočih krogov, nego za to, da molči in plača. Ali ti krogi naj vendar pomislijo, da vsaka stuna jedenkrat vendarle počti, ako se jo preveč napenja.

C. kr. kmetijsko društvo v Gorici bode oddajalo tomaževo žlindro začasno po 5 K 95 vin. kvintal. Varščina je 1 K za vsakih 100 kg. — Nadaljuje se s podpisovanjem za superfosfat z Reke, ki ima 12—14 od sto fosforove kisline stopljive v vodi, po najnižji ceni, katero bode mogoče odboru pogoditi. Varščina 1 K za vsakih 100 kg. — Zmerom na razpolago je živinska sol po 7 K 50 vin kvintal in po 3 K 85 vin. 50 kg. — Oddaja se tudi formalina po 2 K 60 vin. liter.

Z ozirom na dopis z Dobra, v katerem je bilo rečeno, da je neki gospod povozil s kolesom neko žensko, nam piše isti gospod, namreč g. Prinčič iz Biljane, da je dal pravočasno znamenje, a da se ni dotična ženska na pravo stran umaknila in da je stopila pred kolo tako nepričakovano, da ni mogel nikakor preprečiti nesreče, vsled česar on bi ne bil toraj toliko kriv omenjene nesreče.

Iz Podgore nam pišejo: Podgorski cerkveni pevci so sklenili počastiti Mater Božjo svetogorsko v nedeljo dne 20. septembra s slovesno sveto mašo ob 8. uri zjutraj.

Izpuščena iz zapora sta začasno Louvier in Braulin t. j. ona dva mešetarja, ki sta bila in sta še zapletena v znano Krkočevo zadevo.

Vlak je povozil med Tržičem in Nabrežino 60letnega ribiča Ivana Varska iz Devina.

Požar. — V Kosoveljah pri Pliskovici zgorelo je v petek 4. t. m. zvečer gospodarsko poslopje, namreč klet, hlev in skedenj, lastnina posestnika Stok-a. Zgorela je vsa krma in prišel je Stok tudi ob 5 hl terana. Poslopje je bilo za-varovano ali baje le deloma, tako da ima Stok vsled požara še precej veliko škodo.

Strašen vihar. — V severnem delu Furlanije v videmski provinciji, je razsajal v četrtek strašen vihar z velikanskim nalivom, ki je napravil na polju in na poslopih neizmerno veliko škodo. Razdrte so ceste in celo tudi nekateri mostovi. Pri Chiusaforte se je vsled groznega naliava utrgal plaz, ki je odnesel še precejšnji del železnice, tako, da je železniški promet na ti črti ustavljen za tri dni.

Viharij in povodnji. — V okolici Kranjske gore na Kranjskem je razsajal dne 14. septembra strašen vihar. Vihar je podrl več kozolcev, voda je odnesla tudi most pri Srednjem Vrhu. Celo noč ni šel nobeden vlak. Radi silnega deževja je bil železniški promet na nekaterih progah na Solnogradskem, Tirolskem, Kranjskem in Koroškem ustavljen. Mnogo mostov je voda odnesla in nasipe podrla. V Bistrici se je šest objektov podrla.

Smrt pod vozom. — V Trstu je na Corsu 60 let stara kmetica Karolina Grgič iz Brji pri Sežani prišla tako nesrečno pod voz, da so ji konji prebili črepinjo in da je v bolnici umrla.

Slovensko šolstvo v Trstu. — Nadučiteljem-voditeljem na petrazredni deški ljudski šoli družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu je imenovan Andrej Širok, nadučitelj v Kozani pri Gorici; učiteljem pa učiteljski kandidat Justin Arhar.

Sleparije, ki so se vršile o priliki zadnjih občinskih volitev v Trstu, so se razpravljale v dolgi pravdi pred deželnim sodiščem tržaškim. Tožena sta bila občinska svetovalca Benussi in Cumar in mnogo drugih. Obsojeni so bili Cosani, Škerl, Pellegrini, Jeklin, Vecchi, Grill v strog zapor od 8 dni do 1 meseca. Drugi so bili oproščeni. Razprava je bila jako zanimiva ter je nekoliko osvetlila delovanje vladajoče stranke in tako zvanih morettov. Cosani je glasoval do 15 krat pod različnimi imeni v vseh volilnih razredih; volilna komisarja, ki sta ga poznala, sta se pa smejala k temu. Vladni komisar, ki je prisustvoval volitvi, ni ničesa opazil.

Praktikant Ferluga na tržaškem magistratu, ki je ob proglasitvi župana dvignil na glavnem trgu pred magistratom italijansko zastavo in je bil radi tega zaprt, bil je takoj, ko je prišel iz ječe, imenovan definitivnim uradnikom. Ker nima avstrijska vlada nič proti takim odlikovanjem, jasno mora biti čitatelju, kako pot si mora izbrati oni, kdor hoče priti v Trstu do dobre službe.

Posledice grdega ravnanja z vojaki. — V Velikem Bečkerku je neki honvedski podčastnik na nečuden način grdo postopal z vojaki. Tako je nedavno trpinčil nekega rezervista. Trobentač Turčič ni mogel več gledati tega in je v jezi in ogorčenju stopil iz vrste ter pograbil za puško dotičnega rezervista in je s kopitom udaril podčastnika po glavi s tako silo, da se je poslednji zgrudil na mestu težko poškodovan. Vojno sodišče je obsodilo trobentača na smrt, podčastnika pa v dva meseca ječe in v degradacijo. Sedaj pa je cesar Turčiču odpustil smrtno kazen in mu je sodišče prisodilo 2 leti težke ječe.

Državne podpore. — Vlada je dala po povodnji poškodovanim krajem na Češkem 6 milijonov kron, v Šleziji 3 milijone kron in onim v Galiciji 2,900.000 kron.

Biskup Strossmayer bo preuredil in prezidal djakovsko semenišče. Odločil je za to 73.000 kron.

Leon XIII. in golobček. — K sv. Očetu priletel je vsaki dan golobček na okno, kateremu je blagi pokojnik dajal mrvic kruha ali zrnja. Sv. Oče je obolel in se je vlegel. Golobček prifrčal po navadi na okno. Ali okno je zaprto! Nekako otožen leta tje in sem po oknu, maha z perutimi ter išče navadnega živeža.

Sv. Oče ga opazi in ukaže okno odpreti. Hvaležna živalica prifrči bolniku na posteljo! Da ji mrvic kruha, ter jo dolgo časa boža s svojo roko.

Volter in sv. cerkev. — Zloglasni brezbožnež Volter, ki je neizrečeno veliko slabega provzročil, je nekdanj rekel: „V 20 letih ne bo več Jezusovega kraljestva“ t. j. sv. cerkve. Ali ko je minulo 20 let na to, je padel sam v grob. Cerkev pa je ostala in je slavnější, ko kedaj poprej. Če bi bil zdaj živ, bi se čudil svojim neumnim, nepremišljenim besedam.

Vladarji in poglavarji ljudstva pa dajo, vladar božjega kraljestva pa stoji.

Kako prepodimo muhe iz stanovanja. — Najbolje sredstvo proti nadležnim muham je sledeče: v sobi, kuhinji i. t. d. zapri okna; vzemi posodo z žerjavico, natresi vanjo bučnega listja, zapri vrata in beži ven, kjer bi te sicer bolela glava od dima. Ta dim deloma pomori, deloma prežene muhe. Razne predmete čuvaš pred muhami, ako jih uamazeš z lovrovim oljem. Dobra je pa tudi voda, v kateri se je močil nekaj dni česen.

Kuga v Marziju je prava indijska črna kuga, kakor je dognala sanitetna komisija. Dosedaj je 29 slučajev. Kuga se ni zanesla iz Bombaya, temuč iz Carigrada.

„Te Deum laudamus“ za mešan zbor s spremljavo orgelj ali orkestra, zložil in visokočastilemu, mnogozaslužnemu gospodu Fr. Povšetu, kanoniku-starosti kolegijalnega kapitlja v Novem mestu, zlatomašniku itd. o priliki zlate maše dne 9. avgusta 1903. poklonil Ignacij Hladnik. Op. 47. Cena partituri 1 K. Orkestralni glasovi v prepisu 4 K.

Listnica. — Blažev: Poslani spis smo prejeli in ga v kratkem porabimo za „Listek“. — Soški: Spis prejeli. Hvala! — Spis: „Na božji poti“ smo prejeli in ga porabimo o prvi priliki.

Za kratek čas.

V hribih grem po kolovozu in srečam moža z mušom ali oslom. Muš vleče mal voziček navkreber. Ker si po navadi vsako živalico ogledam, ozrem se tudi na mušosla, žival kulturnega pomena. A kakošnega vidim?! Ves je ostrizen, po nekaterih krajih skoraj obrt, kakor da bi bil prišel kakemu nerodnemu brivcu v roke, kateri pusti rad tu pa tam še gozdiček brade, da se nje seme ne uniči. „Kaj ste pa naredili oslu“, vprašam gospodarja, „saj je revež ves gol?“ „I, prodajal sem dlako“, mi odvrne mož, „kot..... ženam“. Misleč, da mi mož le kroji kako ribniško, ga pobaram nadalje: „Čemu so te rabile oslovsko dlako, ali morda za štramace ali povstre ali za kaj enakega“. „Ne, ne“, pravi mi on, „zato, da preženejo otrokom oslovski kašelj“. „Aha, osel in oslovski kašelj sta si nasprotna“, sem si mislil „in zato ker osel kašlja ne mara, zato ga da otrokom in ker otroci zopet tega kašlja ne marajo, maščujejo se njih matere nad oslovskimi dlakami, katere sežgejo in dajo otroku vohat in dlaka zgori, pameti ni, a osel i-a, otrok pa kašlja“. J—a.

Poduk daje gospa

v glasovirju, citrah in angleščini (angleško le nemščine veščim). Pride tudi na dom podučevati. Pis-mene ponuže pod M. H. in pojasnila daje iz prijaznosti upravnistvo našega lista.

Podpisani se priporoča
preč. cerkv. predstojni-
štvom za izdelovanje

trdnih stolpnih ur.

Mat. Lenard, urar,
Šmartno
(pri Kranju, Gorenjsko.)

Teodor Slabanja,

srebrar.

v Gorici, ulica Morell 12,
priporoča prečast. duhovščini za
izdelovanje cerkvenih posod in
orodja. Pripravo cerkvenega o-
rodja olajšuje revnim cerkvam
s tem, da daje tudi na obroke
Obroke si pa preč. p. n. gospod
naročevalce sam lahko določi.

ROMARJEM NASV. GORO

in slav. občinstvu sploh
se priporoča v obisk

Kavarna „Central“

v Gorici na Travniku
(Piazza grande) tik
cerkve sv. Ignacija.

Viktor Toffoli

v Gorici, via Teatro št. 20
(na stari pošti)

velika zaloga oljkega olja
iz najugodnejših krajev.

Jedilno . . . kr. 40	Corfù . . . kr. 56
„ boljše „ 44	Bari . . . „ 60
dalmatinsko „ 48	Lucca . . . „ 70
istrijsko . . „ 56	Nizza . . . „ 80

Krojaška mojstra

Čufer & Bajt

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7
v hiši g. Jerneja Kopača

izdelujeta

vsakovrstne obleke za moške
po meri, bodisi fine ali pa
priproste.

Priporočata se svojim rojakom
v Gorici in na deželi, posebno pa
č. duhovščini za obilna naročila.

Lekarna

Cristofolletti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice
z znamko sv. Antona Pado-
vanskega.

Zdravilna moč
teh kapljic je ne-
prekosljiva. — Te
kapljice uredijo
redno prebav-
ljanje, če se jih
dvakrat na dan
po jedno žličico
popije. — Okrepé
želodec, storé, da
sgine v
kratkem času omotica in š-
votna lénost (mrtvost). Te kap-
ljice tudi storé, da človek raje jé.

Cena steklenici 60 vin.

Prodajajo se v vseh glavnih le-
karnah na svetu. Za naročitve
in pošiljave pa jedino le v
lekarni

CRISTOFOLETTI

v Gorici.

Odlikovana delavnica!

ANT. KRUSIČ,

krojaški mojster v vrtni ulici 26.

Priporoča se sl. občin-
stvu v mestu in na deželi,
posebno č. duhovščini. —
Ima bogato zalogo blaga
vsake vrste in za vsaki stan,
ter opozarja na ravno došlo
sveže pomladansko blago,
lastni izdelek *gotovih oblek*
in *površnih sukenj*. Cene
prav *solidne!*

Anton Fon.

klobučar in gostilničar v Semeniški
ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih
klobukov in točiv svoji krčmi prist-
na domača vina ter postreže tudi
z jako ukusnimi jedili. Postrežba in
cene jako solidne.

L. ZORNIK

Gorica,

Gosposka ulica št. 7,
priporoča

svojo veliko zalogo mod.
blaga, kakor: zadnje no-
vosti okrasov za oble-
ke, rokavice, nogavice,
pajčolane, solénike, de-
žnike, trakove, pasove,
predpasnike, vsepotreb-
šline za šivilje. Zaloga
najboljšega perila za
gospode in gospe. Zaloga
raznovrstnih trakov itd.

Anton Kuštrin

Gosposki ulici h. šte. 25,

priporoča častiti duhovščini in slavnemu
občinstvu v mestu in na deželi svojo
trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo:
Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Porto-
rico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Corfù
istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju
Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3
4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in
druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1
funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič &
Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družka
sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdič veg
mlina v Kranju in z Jochmann-ovega v
Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Po pošti se razpošilja v zabojčkih
najmanj po 5 Kg. na vse kraje.

„Centralna“ posojilnica

v Gorici,

uraduje od 1. avg. naprej
od 8. zj. do 1. pop.

Priporočilo.

Podpisani se priporočam slav. občinstvu
in svojim rojakom za obilna naročila svoje
nove delavnice v lastni hiši na Kolehah pri
Kojkem. Izvršujem vsakovrstne obleke ter
imam v zalogi raznega sukna, hlačevine
in izgotovljenih srajc. Vsako naročilo se
izvrši točno in po celo nizkih cenah.
A. Mavrič, kroj. mojster.

Velika zaloga **šivalnih strojev** vsake vrste za šivilje,
krojače in čevljarje.

Edino zastopstvo

Pffafovih šivalnih strojev,

kateri so svetovno znani na trpežnosti in dobroti, ter
so najsposobnejši za vsake vrste del, kakortudi za
vezanje, rekamiranje, so edini, ki se jamčijo za 10 let.

Konkurenca je pri nas izključena in nemogoča!!

V zalogi imamo tudi

BURSKA DVOKOLESA

ter

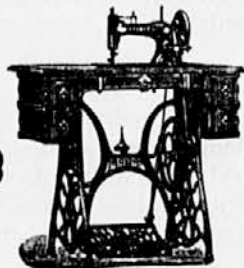
angleške „Helikal Premier“, in „Regent“.

Cena je od 180 K naprej.

Prodajata tudi slamoreznice in stiskalnice, puške in samokrese
vsake vrste. Komat šivank za šivilje stane v Gorici le 70 v. Edina
meh. delavnica za popravilo šivalnih strojev in dvokole

Za obilno naročbo se priporočata sl. občinstvu udana

Saunig & Dekleva,
ulica Municipio št. 1.

Delo je zastajalo gospodinjam,

dokler so morale testenine doma
mesiti. Odkar pa vdobe gotove
„Iirske testenine“, jim je ku-
hanje prava igrača.

Očarana sem jako od lepote in do-
brote Tvoje obleke. Povej
mi vendar, kje kupuješ tako krasno blago?

v „Krojaški zadrugi“

v Gorici, Gosposka ulica 7.

katera trdka ima največjo zalogo te vrste v Go-
rici. — „Kako je to mogoče, saj sem vendar čitala
v nekem listu, da nima „Krojaška zadruga“ ni-
kakega blaga več“. — „Pojdi, pojdi in ne veruj
vsake reči; prepričaj se sama in iznenadena bodeš,
ko zagledaš isto založeno tako velikansko z bla-
gom, da bodeš kar strela. Tu ti leži na razpo-
lago izvanredna množina raznega blaga za vsaki
spol in za vsaki letni čas, kakor krasne Zephyrije,
batiste, perkal, svile, Oxford, Pique, vsakovrstnega
volnenega blaga, moško sukno po vsakej ceni in
izberi. Tu dobiš bogato izber vsakovrstnega blaga,
za neveste jako veliko zalogo perila, kakor platna,
Chiffon, prtenine, hlačevine volnene odeje, kovtre,
žepne rute. Tam dobiš vse blago prejšnjih sezon
pod lastno ceno. Na zahtevo se pošiljajo uzorci
brezplačno. Cene so tako nizke, da se je čuditi,
seveda tudi stalne, brez pogajanja. Torej pridi
in poskusi, in gotovo boš zadovoljna in vesela!“